

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 177 (offentligt)
EPU, Alm. del - bilag 49

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Folketingets Energipolitiske udvalg

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTEREN**

1 - NOV. 2002

Vedlagt fremsender jeg i 70 eksemplarer de notater udvalget udbad sig under samrådet den 24. september om Rådsmødet den 4. oktober 2002.

Det drejer sig om

- et notat om status for forhandlingerne om el- og gasliberalisering efter rådsmødet den 4. oktober, og
- et notat, hvor olie/gas-lagerkapaciteten i USA og EU sammenlignes.

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET**

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

oem@oem.dk

www.oem.dk

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

NOTAT

30. oktober 2002

Eksp.nr. 47531

/JNI

Status for EU-forhandlingerne om el og gasliberaliseringen efter Rådsmødet den 4. oktober 2002

Baggrund

Pakken om liberalisering af el- og gasmarkederne består af et samlet forslag til ændring af de eksisterende el- og gasdirektiver og et forslag til forordning om betingelserne for grænseoverskridende handel med elektricitet.

Direktivforslaget om ændring af el- og gasdirektiverne indeholder 1) bestemmelser om at fremskynde el- og gasliberaliseringen med fuld markedsadgang for alle typer kunder inden 2005; 2) krav om en række kvalitative forbedringer, der skal sikre en mere effektiv og ligeværdig konkurrence på EU's energimarkeder.

Forslaget til forordning om grænseoverskridende handel med elektricitet indeholder regler, der harmoniserer vilkårene for grænseoverskridende elhandel og for håndteringen af flaskehalse i denne handel.

På Det Europæiske Råds møde i marts 2002 i Barcelona var der enighed om, at direktiverne og forordningen skal vedtages så tidligt som muligt i 2002, herunder:

- Frit valg af leverandør for alle europæiske forbrugere bortset fra husholdninger fra 2004.
- Beslutning om de videre foranstaltninger for husholdningerne inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2003.
- Adskillelse mellem transmission og distribution på den ene side og produktion og forsyning på den anden side.
- Ikke-diskriminerende adgang til nettene, baseret på gennemsigtige og offentligtliggjorte priser.
- Oprettelse af en tilsynsmyndigheder i de enkelte medlemsstater.
- Forordning om grænseoverskridende elhandel.

Denne tidsplan blev bekræftet af DER i Sevilla.

Rådsmødet den 4. oktober

På Rådsmødet den 4. oktober var der opbakning om, at udeståender i forhandlingerne om el- og gasdirektiverne kunne begrænses til følgende 4 emner:

- Fastsættelse af det rette niveau for forbrugerbeskyttelse og -information (inklusive energimærkning)
Et flertal af medlemsstater foretrækker en simpel løsning vedrørende energimærkning, hvorefter energiselskaberne på elregninger og i reklamemateriale alene skal oplyse om brændselssammensætningen ved produktionen af den el selskaber leverer. Enkelte medlemsstater (herunder Danmark) ønsker, at der også skal oplyses om de enkelte brændsels betydning i relation til CO₂-udslip og atomaffald.
- Adskillelse af monopolaktiviteter og konkurrenceudsatte aktiviteter (unbundling)
Selskabsmæssig adskillelse er den løsning, der klart foretrækkes af de fleste medlemsstater. Muligheden for at differentiere kravene til henholdsvis transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne i relation til f.eks. implementeringstidspunktet skal dog undersøges nærmere.
- Adgang til gaslagre
Der skal findes en balance mellem hensynet til effektiv adgang til systemet og muligheden for at reservere lagerkapacitet af hensyn til bl.a. forsynings-sikkerheden. Uenigheden kan efterhånden begrænses til om der skal være valgfrihed mellem forhandlet og reguleret adgang til lager eller udgangspunktet skal være forhandlet adgang. Spørgsmålet synes tæt på en løsning.
- Markedsåbning for husholdninger
Der skal fastsættes en endelig dato for markedsåbning for husholdningerne. En løsning på dette spørgsmål sammenkædes af visse medlemsstater med andre spørgsmål, herunder spørgsmålet om "unbundling" af distributionssystemoperatørerne.

Endvidere udestår spørgsmål vedrørende forordningen om vilkårene for grænseoverskridende elhandel.

Det er hensigten, at der på Rådsmødet den 25. november skal søges opnået enighed om liberaliseringspakken.

Sammenligning af den eksisterende regulering i EU-landene

For så vidt angår energimærkning er Østrig i øjeblikket det eneste EU-land der har implementeret et sådan system.

En sammenligning af reguleringen på andre områder er angivet i tabel 1 og 2 nedenfor.

Tabel 1 - Reguleringen på elområdet i EU

	Nuværende markedsåbning i %	Dato for fuld markedsåbning	Adskillelse af TSO ⁱ	Adskillelse af DSO ⁱⁱ	Regulators godkendelse af tariffer mv.
Østrig	100	2001	Selskabs	Regnskabs	Ex-ante ⁱⁱⁱ
Belgien	52	2003	Selskabs	Selskabs	Ex-ante
Danmark	35	2003	Selskabs	Selskabs	Ex-post ^{iv}
Finland	100	1997	Ejerskabs	Ledelses	Ex-post
Frankrig	30	-	Ledelses	Regnskabs	Ex-ante
Tyskland	100	1999	Selskabs	Regnskabs	Forhandlet TPA ^v
Grækenland	34	-	Selskabs	Regnskabs	Ex-ante
Irland	40	2005	Selskabs	Ledelses	Ex-ante
Italien	45	-	Ejerskabs/selskabs	Selskabs	Ex-ante
Luxembourg	57	-	Ledelses	Regnskabs	Ex-ante
Holland	63	2003	Ejerskabs	Ledelses	Ex-ante
Portugal	45	2003	Selskabs	Regnskabs	Ex-ante
Spanien	55	2003	Ejerskabs	Selskabs	Ex-ante
Sverige	100	1998	Ejerskabs	Selskabs	Ex-post
England	100	1998	Ejerskabs	Selskabs	Ex-ante

Kilde: Europa-Kommissionens anden benchmarkingrapport vedrørende implementeringen af det indre marked for el og gas, 2002.

Tabel 2 - Reguleringen på gasområdet i EU

	Nuværende erklæret markedsåbning i %	Dato for fuld markedsåbning	Adskillelse af TSO	Adskillelse af DSO	Regulators godkendelse af tariffer mv.
Østrig	100	2002	Selskabs	Regnskabs	Ex-ante
Belgien	59	2003	Selskabs	Selskabs	Ex-ante
Danmark	35	2004	Selskabs	Selskabs	Ex-post
Finland	-	-	-	-	-
Frankrig	20	-	Regnskabs	Regnskabs	forhandlet TPA
Tyskland	100	2000	Regnskabs	Regnskabs	Forhandlet TPA
Grækenland	-	-	-	-	-
Irland	82	2005	Ledelses	Ledelses	Ex-ante
Italien	96	2003	Selskabs	Selskabs	Ex-ante
Luxembourg	72	-	Regnskabs	Regnskabs	Ex-ante
Holland	60	2003	Ledelses	Regnskabs	Hybrid
Portugal	-	-	-	-	-
Spanien	79	2003	Ejerskabs	Selskabs	Ex-ante
Sverige	47	2006	Regnskabs	Regnskabs	Ex-post
England	100	1998	Ejerskabs	Ejerskabs	Ex-ante

Kilde: Europa-Kommissionens anden benchmarkingrapport vedrørende implementeringen af det indre marked for el og gas, 2002.

Noter:

ⁱ TSO: Transmissionssystemoperatører

ⁱⁱ DSO: Distributionssystemoperatører

ⁱⁱⁱ Ex ante regulering af tariffer: Godkendelse af tariffer på forhånd inden de sættes i kraft

^{iv} Ex post regulering af tariffer: Tilsynsmyndigheder eller domstole kan ændre på tariffer når og hvis de indklages af brugere efter at tarifferne er sat i kraft

^v Forhandlet TPA: Ved forhandlet tredjepartsadgang er tariffer mv. ikke fastlagte og offentliggjorte på forhånd, men skal forhandles i hvert enkelt tilfælde (i modsætning til reguleret TPA).

Sammenligning af størrelsen af lagerberedskabet for olie i EU og USA samt oplysninger om USAs *Strategic Petroleum Reserve*.

1. Ved drøftelserne i Folketingets Enerkipolitiske Udvalg den 24. september 2002 af direktivforslaget om *indbyrdes tilnærmelse af forsynings-sikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter (KOM(2002) 488)* blev der anmodet om en sammenligning af størrelsen af de olielagre i EU og USA, som indgår i landenes lagerberedskab og dermed i det samlede lagerberedskab inden for rammerne af det Internationale Energi Agentur (IEA).

Et tilsvarende lagerberedskab findes ikke for naturgas, hvor lagringsomkostninger er langt højere. Det er derfor ikke relevant i denne sammenhæng at foretage en tilsvarende sammenligning af naturgaslagrene.

Notatet nedenfor vedrører derfor alene olielagre. Tallene er baseret på IEAs opgørelser og omfatter alle OECD-lande.

2. Indledningsvis bemærkes, at bestemmelserne i henholdsvis IEA- og EU-regi om lagerberedskab er noget forskellige, bl.a. beregnes landenes lagringspligt forskelligt:

- IEA-lagringspligten beregnes på grundlag af medlemslandenes *årlige nettoimport* af råolie og olieprodukter og svarer til 90 dages nettoimport i kalenderåret før. Både EU og USA er nettoimportører af olie, men enkelte EU-lande (Storbritannien og Danmark) er nettoolieeksportører og har derfor ikke sådanne forpligtelser over for IEA.
- EU-lagringspligten beregnes på grundlag af medlemsstaternes *årlige forbrug* af olieprodukter og svarer til 90 dages indenlandsk forbrug i kalenderåret før. Lande, der er nettoolieeksportør (bl.a. Danmark) har p.t. en 25% reduktion af forpligtelsen.

3. Landenes lagerberedskab for olie kan være højere end det niveau, som er fastlagt gennem IEA- og EU-lagringspligten, idet der kan være nationale målsætninger om et højere lagerberedskab.

4. De senest foreliggende tal for olielagrenes størrelse kan sammenfattes i tabel 1, hvor

- a. "lagre" angiver lagrenes størrelse målt i mill. tønder olie;
- b. "dage" angiver det antal dages forbrug, som kan dækkes af lagrene.

Tabel 1	Ultimo juni 2001		Ultimo juni 2002	
	lagre	dage	lagre	dage
USA	1.565,0	79	1.615,0	81
EU15	1.072,9	79	1.109,2	83

Anm.: Sammenvejning af EU15's forbrug i "dage" foretaget af IEA.

5. USAs lagerberedskab for olie består dels af industriens lagre - der i lighed med andre lande udgør hovedparten af lagerberedskabet - dels af offentlige lagre, primært den af staten ejede *Strategic Petroleum Reserve* (SPR). SPRs lagre omfatter primært råolielagre i saltkaverner¹ i områder tæt på den Mexicanske Golf samt (i mindre omfang) fyringsolie i konventionelle tankanlæg i det nordøstlige USA.

Derudover har USA fra 1900-tallets begyndelse haft et særskilt statsejet lagerberedskab for militæret i form af producerende oliefelter benævnt *Naval Petroleum Reserves*. I takt med at de militære behov ændredes og i takt med opbygningen af SPR har *Naval Petroleum Reserves* fået mindre betydning og er nu under reduktion. Således er en del af felterne som led i privatisering i 1990'erne solgt til private olieselskaber.

SPR omfatter p.t. knap 590 mill. tønder olie. I november 2001 blev det besluttet at øge SPR til 700 mill. tønder olie. Forøgelsen sker ved at royalty-betaling i form af råolie fra offshorefelter i den Mexicanske Golf tilføres SPR.

Forøgelsen af SPR sker med ca. 110.000 tønder olie dagligt. SPR ventes at nå maximum på 700 mill. tønder olie i juni 2005.

¹ Store udskyllede hulrum i underjordiske saltformationer